

Memorandum gemeenteraadsverkiezingen 2018

Welzijnsschakel Ommekeer vzw

vereniging waar armen het woord nemen - Welzijnsschakel

samenarmoedestoppen.org
Welzijnsschakel Ommekeer vzw

Kloosterstraat 7, 9420 Erpe-Mere - 0479/944271

info@welzijnsschakelommekeer.org

INLEIDING

Armoede is een structureel maatschappelijk probleem. De manier waarop we onze samenleving, gemeente organiseren bepalen of er veel of weinig armoede is. De grote hefboomen voor armoedebestrijding liggen op Vlaams en Federaal niveau maar ook het lokale beleid kan armoede aanpakken. De gemeente en OCMW van Erpe-Mere kunnen structurele maatregelen nemen om armoede te bestrijden en dragen verantwoordelijkheid.

Met onze organisatie zijn we actief betrokken bij het sociaal beleid in Erpe-Mere. We nemen deel aan de werkgroep uitpas, vertrouwenspersonen onderwijs, stuurgroep van het Huis van het Kind, stuurgroep Katrolwerking,... Ons doel is mensen in armoede een stem te geven in de beleidsbeslissingen en samen met alle partners armoede structureel aan te pakken in onze gemeente. Er worden beslissingen genomen in de goede richting, maar de ervaringen die we verzamelen in onze vereniging bij 140 gezinnen met armoede-ervaring geven aan dat er nog werk aan de winkel is.

In onze gemeentelijke slogan hebben we het over verbondenheid. In onze maatschappij krijgen mensen in armoede nog te vaak de stempel 'profiteur' of 'eigen schuld', terwijl niemand er voor kiest in armoede te leven. Spijtig genoeg worden nog al te vaak de armen en niet de armoede uitgesloten. Er is nood aan meer verbondenheid binnen onze gemeente willen we armoede bannen. Enkel samen kunnen we armoede stoppen. Het gemeentebestuur kan daarin een belangrijke voortrekkersrol spelen.

Armoede heeft te maken met alle levensdomeinen. Alle levensdomeinen zijn belangrijk en met elkaar verbonden. Zo zijn werk, vrije tijd, gezondheid en vervoer belangrijk. Maar omdat onze werking, wegens beperkte mogelijkheden, zich toespitst op een aantal levensdomeinen komt in dit memorandum enkel wonen, OCMW-dienstverlening, onderwijs & opvoeding en digitale kloof aan bod.

In naam van gezinnen in armoede willen we uitdrukkelijk de beleidsmakers, hulpverleners en vrijwilligers bedanken die dagelijks het verschil willen maken en geduldig investeren in de opbouw van een vertrouwensrelatie met gezinnen in armoede en vanuit de mogelijkheden samen met het gezin op weg gaan.

Dit memorandum werd opgemaakt vanuit de ervaringen van mensen in armoede in Erpe-Mere. **Onze prioriteiten op korte en lange termijn zijn opgenomen in een kader.**

Alle politieke partijen zijn verontwaardigd over het bestaan van armoede en stellen dat armoedebestrijding een prioriteit moet zijn. Armoede wordt vaak in de mond genomen, maar op alle beleidsniveaus worden er onvoldoende structurele maatregelen genomen. Wil men echt een verschil maken, dan zijn moedige keuzes nodig. We hopen dat de politieke partijen en het volgende gemeentebestuur onze aanbevelingen omzetten in concreet beleid. **Laat ons samen armoede stoppen!**

INHOUD

- Investeren in structurele armoedebestrijding
- Betaalbaar wonen
- OCMW dienstverlening
- Onderwijs en opvoeding
- Digitale kloof

samenarmoedestoppen.org

Welzijnsschakel Ommeker vzw

INVESTEREN IN STRUCTURELE ARMOEDEBESTRIJDING

Onze gemeente is financieel gezond met een jaarbudget van 20 miljoen euro en een ruim gecumuleerd overschot van 10 miljoen euro. Het OCMW-budget blijft al jaren onveranderd met een gemiddelde van 1,5 miljoen euro.

Erpe-Mere heeft als plattelandsgemeente ook een armoedeprobleem! 7% van onze inwoners op actieve leeftijd leeft in bestaansonzekerheid (zie: armoedecijfers Erpe-Mere). Onze plattelandsgemeente kent een probleem van onderbescherming. Een belangrijke groep mensen in armoede maken geen gebruik van de hulpverlening. **We zijn vragende partij het budget voor armoedebestrijding op te trekken in proportie tot het aantal bestaansonzekereren in onze gemeente. Daarbij kan er prioritair geïnvesteerd worden in betaalbaar wonen en aanvullende steun,...**

Participatie van mensen in armoede in het armoedebeleid is belangrijk. We geloven dat beleidsparticipatie van mensen in armoede zorgt voor een beter beleid tegen armoede. Er wordt nog te vaak gepraat over de armen in de plaats van met de armen. Onze vereniging neemt deel aan stuurgroepen, maar onze mensen geven aan dat hun stem onvoldoende wordt gehoord. **Om de participatie te versterken zijn we vragende partij een samenwerkingsovereenkomst op te maken tussen Welzijnsschakel Ommekeer en het OCMW.**

BETAALBAAR WONEN

Een groot deel van het te lage inkomen van mensen in armoede in Erpe-Mere gaat naar wonen omdat ze noodgedwongen moeten leven in een privéwoning, vaak van slechte kwaliteit. Eind 2016 stonden er 1144 gezinnen op de wachtlijst van de SVM Denderstreek en 405 gezinnen op de wachtlijst van het SVK ZO-Vlaanderen voor een woning in Erpe-Mere.

Ondanks de inspanningen zal onze gemeente het minimum sociaal objectief van 350 sociale woningen niet halen. Eind 2017 zijn er 242 sociale woningen, 85 woningen zijn in aanbouw. Geen wonder dat gezinnen jaren moeten wachten op hun sociale woning

(zie armoedecijfers Erpe-Mere).

Sociaal kwalitatief wonen heeft een zeer groot effect op het armoederisico van gezinnen. Onderzoek schat in dat dit risico na de toewijzing van een sociale woning daalt met maar liefst 40% (bron : vvh)! De gemeente moet inspanningen doen om een **inhaalbeweging** te maken en de ambitie hebben **voorbij het vooropgestelde minimum te geraken**. Daarbij moet het woningaanbod **aangepast worden aan de noden van de gezinnen die op de wachtlijst staan**.

De gemeente kan mensen op de wachtlijst voor een sociale woning die gedwongen wonen in een privéwoning in Erpe-Mere **een gemeentelijke huursubsidie** geven in afwachting van de toewijzing van een sociale huurwoning.

Het aantal woningen die verhuurd wordt via het SVK Oost-Vlaanderen beperkt zich tot 7 woningen in 2017 (zie armoedecijfers Erpe-Mere). De gemeente moet een **actieplan** opmaken waarbij private verhuurders actief worden **benaderd en begeleid om hun woning te verhuren via het sociaal verhuurkantoor Zuid-Oost Vlaanderen**.

Soms worden mensen een woning geweigerd omwille van hun inkomen, gezinsgrootte, etnische afkomst. Discriminatie vormt nog steeds een probleem op de huurmarkt. Ook onze gemeente kan een rol spelen in een daadkrachtig antidiscriminatiebeleid. **De immokantoren actief in onze gemeente kunnen benaderd worden om een antidiscriminatie charter toe te passen.**

OCMW DIENSTVERLENING

**Als ik burgemeester ben,
zorg ik via aanvullende
steun voor een inkomen
boven de armoedegrens
voor elke inwoner**

**Kies voor een
sterk sociaal beleid**

- Sociaal verhuurkantoor
- Lagere schoolkosten
- Dringende medische hulp
- Betaalbare kinderopvang
- Brugfiguren op school
- Derdebetalersregeling
- Sociale economie
- Rechtenoekenning
- Mensen in armoede aan het woord
- Betaalbaar openbaar vervoer
- Uitpas
- Inkomen

Volg onze campagne #lokaalsociaal
www.netwerktegenarmoede.be/lokaalsociaal

 netwerk
tegen
armoede

Het OCMW kantelt administratief en bestuurlijk in de gemeente. **Indien er middelen vrijkomen dan moeten die terug geïnvesteerd worden in armoedebestrijding.**

Het gemeentebestuur kan het decreet aangrijpen om de dienstverlening van het OCMW anders te gaan organiseren.

Hier enkele van onze prioriteiten:

Het OCMW kan de laagste inkomens opkrikken door aanvullende steun. 7% van de inwoners op actieve leeftijd leeft in bestaansonzekerheid (zie armoedecijfers Erpe-Mere). Heel wat mensen in armoede signaleren dat de doelgroep voor aanvullende steun

kleiner werd en de eventuele tussenkomst lager.

We zijn voorstander dat het OCMW **werkt met referentiebudgetten voor een menswaardig inkomen (REMI)**. Op een objectieve manier wordt via een computerprogramma bepaald welk inkomen een gezin minimaal nodig heeft om menswaardig te leven. Het OCMW/Gemeente kan dan vanuit eigen budgetten aanvullende financiële steun geven zodat het gezin over een minimum inkomen beschikt.

Het gemeentebestuur/OCMW kan kiezen voor een vertegenwoordiging van **externen in het bijzonder comité sociale dienst**. Mensen met werkervaring in de armoedesector en voeling met de leefwereld van mensen in armoede zijn daarbij een belangrijke meerwaarde.

Het OCMW moet meer **inzetten op rechtentoekening**. Onze ervaring is dat de rechten van cliënten in het OCMW onvoldoende systematisch worden nagekeken. Via een checklist kan ieder sociaal werker systematisch de mogelijke rechten van de cliënten onderzoeken.

Voor veel mensen in armoede is het zich steeds opnieuw moeten verantwoorden met de nodige documenten een grote drempel om hulp te zoeken bij het OCMW. Het OCMW en de gemeente zou meer kunnen inzetten op het **automatisch toekennen en verlengen van rechten**. Het is perfect technisch mogelijk de status van bestaande criteria (bv. verhoogde tegemoetkoming) bij cliënten op te vragen via de kruispuntbank.

Mensen in armoede in Erpe-Mere hebben **onvoldoende toegang tot de dienstverlening van het CAW (Centrum voor Algemeen Welzijn)**. De gemeente en OCMW kunnen samenwerkingsovereenkomsten met het CAW onderhandelen die de toegang tot de dienstverlening van het CAW kunnen verzekeren. We denken hier concreet aan de toegang tot de crisisopvang en het lokaal opzetten van groepswerkingen rond gezinsproblemen of problemen bij jongeren (JAC).

In 2017 heeft het OCMW 318 sociale dossiers goedgekeurd. **Voor een grote groep mensen blijft de stap naar het OCMW zetten echter moeilijk of wordt de stap niet gezet**. Mensen komen vaak laat in contact met de hulpverlening en dat vraagt dan een langdurige, intensieve en ook kostelijke ondersteuning.

Eenoudergezinnen hebben een hoog armoederisico en zijn relatief gemakkelijk op te sporen. In Erpe-Mere hebben we 649 éénoudergezinnen (zie armoedecijfers Erpe-Mere). We zijn vragende partij dat het OCMW acties onderneemt om deze risicogroep proactief op te sporen en in te zetten op rechtentoekening.

Het OCMW is vaak de enige hulpverlening waar mensen in armoede terecht kunnen. Het OCMW kan de drempel naar haar hulpverlening verlagen door het **inzetten van sociale gidsen**. De sociale gidsen zijn (ex)OCMW-cliënten die andere cliënten ondersteunen voor het in orde brengen van administratie of meegaan naar andere diensten. De sociale gidsen kennen de leefwereld en de gevoeligheden van mensen in armoede en kunnen sneller een vertrouwensband opbouwen.

Mensen in armoede bereiken en een basisvertrouwen opbouwen vraagt een laagdrempelige opstap met kans tot ontmoeting en ondersteuning. We zijn vragende partij het sociaal restaurant open te stellen voor alle kwetsbare groepen en niet enkel voor senioren zoals nu het geval is. In het verleden kwam de piste van een sociale kruidenier op de agenda maar er werden uiteindelijk verder geen concrete stappen gezet.

ONDERWIJS & OPVOEDING

Als ik burgemeester ben, werk ik met scholen samen om schoolkosten te verminderen }

Kies voor een sterk sociaal beleid

- Sociaal verhuurkantoor
- Lagere schoolkosten
- Dringende medische hulp
- Betaalbare kinderopvang
- Brugfiguren op school
- Derdebetalersregeling
- Sociale economie
- Rechttoekenning
- Mensen in armoede aan het woord
- Betaalbaar openbaar vervoer
- Lijtpas
- Inkomen

Volg onze campagne #lokaalsociaal
www.netwerktegenarmoede.be/lokaalsociaal

netwerk tegen armoede

Niet alle kinderen en jongeren staan op dezelfde manier aan de startlijn in het begin van het schooljaar. 5% van de kinderen in Erpe-Mere wordt geboren in een arm gezin. 14% van de gezins kernen bestaan uit éénoudergezinnen die een hoog armoederisico hebben. 15% van de leerlingen in het middelbaar onderwijs heeft een moeder zonder diploma secundair (zie armoedecijfers Erpe-Mere).

Er zijn gemeenten die werken met **brugfiguren op school**. Een brugfiguur kan aan de schoolpoort staan en werkt aan een vertrouwensrelatie met kwetsbare ouders die minder betrokken zijn bij de school. Ze doen huisbezoeken en kunnen het gezin ondersteunen bij gesprekken op school. Ze ondersteunen de school in het organiseren van activiteiten (bv. openklasdag) die de ouderbetrokkenheid verhogen. De brugfiguur kan nauw samenwerken met de Katrolwerking. **We zijn vragende partij dat de gemeente investeert in een brugfiguur voor alle scholen van Erpe-Mere.**

Het Huis van het Kind investeert in een toegankelijk aanbod opvoedingsondersteuning via o.a. de katrolwerking en het spreekuur opvoedingsondersteuning. Het spreekuur opvoedingsondersteuning is succesvol voor kwetsbare ouders omdat het gratis is, er geen dossier wordt opgemaakt en er vertrokken wordt vanuit de vraag van de ouder(s).

We zijn vragende partij het takenpakket van de opvoedingsondersteuner uit te breiden. Er kan ingezet worden op pro actief zoeken van kwetsbare gezinnen bij partners (scholen, Welzijnsschakels, kinderopvang,), er kan een groepswerking rond opvoeding opgezet worden,... Momenteel is er een psychologe vrijgesteld voor 7 werkuren per week (voor zowel de inwoners uit Erpe-Mere en Lede). We zijn vragende partij dit uit te breiden naar een voltijds equivalent.

Gezinnen met een uitpas aan kansentarif krijgen een tussenkomst in de buitenschoolse activiteiten (dag -of meerdaagse uitstappen via de school). De huidige criteria voor het recht op kansentarif zijn streng en het sociaal onderzoek is voor veel ouders een drempel. Er vallen veel gezinnen uit de boot. **We zijn samen met de armoedeverenigingen uit onze regio vragende partij de criteria voor het recht op kansentarif uit te breiden met 'verhoogde tegemoetkoming'.**

De speelpleinwerking heeft momenteel een kostprijs van 3 euro per dag per kind. Voor gezinnen in armoede is dit niet betaalbaar als er meerdere kinderen, meerdere dagen willen deelnemen. De speelpleinwerking is vaak de enige vorm van ontspanning voor kwetsbare gezinnen tijdens de vakantie. **We zijn samen met de armoedeverenigingen uit de regio vragende partij bij gezinnen met kansentarif het tarief aan te passen naar 1 euro 50 per kind/per dag.**

Anderstaligen in onze vereniging geven aan dat ze weinig sociaal contact hebben met de lokale bevolking en zo onvoldoende Nederlands kunnen leren. Vormingplus organiseert babbelonië groepen waar anderstaligen en Nederlandstaligen in groepjes praten over alledaagse onderwerpen, samen op stap gaan, een organisatie bezoeken of samen koken. We zijn voorstander van de **opstart van een babbelonië groep** door het gemeentebestuur/OCMW.

We vragen het bestaande **buddysysteem** met vrijwilligers voor de tijdelijke opvang van vluchtelingen uit te breiden tot de groep erkende vluchtelingen in onze gemeente.

De gemeente heeft een **taalcoach** (7 uur/week) aangeworven om anderstalige kinderen en ouders in de elf scholen van Erpe-Mere te ondersteunen. Dit is een positief initiatief. Om voldoende kansen te creëren in alle scholen zijn wij voorstander van een uitbreiding tot 21 uur/week.

Slechts 40% (Oost-Vlaanderen 76%) van de opvangplaatsen voor kinderen tussen 0-3 jaar werken met een inkomenstarief (zie document armoedecijfers Erpe-Mere). Er is weinig sociale kinderopvang in onze gemeente. Mensen in armoede maken ook weinig gebruik van kinderopvang. **De gemeente kan inspanningen doen om het aantal sociale plaatsen te verhogen en kwetsbare ouders toe te leiden en te ondersteunen bij de aanvraag.**

DIGITALE KLOOF

Computer en internet doen iedere dag meer zijn intrede op alle levensdomeinen. Internet en computer zijn geen luxe meer maar een basisbehoefte geworden. Een grote groep van mensen in armoede geeft aan dat ze uit de boot vallen. In Vlaanderen heeft 25% van de mensen zonder diploma en 27% van de mensen die niet werken nog nooit een computer gebruikt.

Leerpunt (Centrum voor Basiseducatie) geeft de mogelijkheid aan volwassenen basisvaardigheden aan te leren, op te frissen en te versterken. Heel wat van onze kwetsbare ouders geven aan dat ze niet mee kunnen in de digitale wereld. Communicatie met de school of onlinebanking zijn niet evident. In samenwerking met de onderwijsraad en gemeente werden er reeds kleine computercursussen opgezet voor ouders. **We vragen aan de gemeente een lokaal en uitgebreid aanbod rond computervaardigheden uit te bouwen voor kwetsbare gezinnen in samenwerking met Leerpunt.**

De gemeente moet erover waken dat de dienstverlening toegankelijk blijft voor iedereen. Een balie, telefonisch contact, communicatie op papier zullen noodzakelijk blijven en moeten gelijke dienstverlening verzekeren. Er zal altijd een groep van mensen zijn die de digitale kloof niet kunnen overbruggen. Indien digitaal reserveren of aankopen via de webshop wordt aangeboden dan moet dit ook mogelijk zijn voor personen die genieten van sociale of andere tarieven (bv. kansentarief).

Computer, printer, inkt, computerprogramma's zijn duur en vragen een te grote hap uit het budget van mensen in armoede. Het OCMW/gemeente kan jaarlijks **groepsaankopen van tweedehands pc's/laptops** organiseren met een spaarsysteem en sociaal tarief.

Bij de opmaak van het sociaal dossier voor aanvullende steun in het Sociaal Huis moet de cliënt gegevens opvragen bij de bank, mutualiteit, advocaat,... Mensen in armoede zijn vragende partij dat het **OCMW enkele computers, internet en printers ter beschikking stellen, zodat de documenten onmiddellijk met ondersteuning indien nodig kunnen worden opgevraagd.**

Armoedecijfers Erpe-Mere, standpunten van de politieke partijen, ervaringen van mensen in armoede,... zijn te vinden op onze website :

<https://samenarmoedestoppen.org/lokaal-sociaal/>

samenarmoedestoppen.org

Welzijnsschakel Ommekeer vzw